

POTREBNA JEDINSTVENA DRZAVNA STRATEGIJA

Beograd, 23. januar - Predstavници Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije i SNV za severno Kosovo i Metohiju na zajedničkoj konferenciji za novinare u Medija centru zatražili su juče od državnih vlasti jedinstven stav i pristup resavanju pitanja konačnog statusa Kosova i Metohije koje je nedavno pokrenuo srpski premijer Zoran Djindjić. Konferenciju za štampu otvorio je Njegovo preosveštenstvo vladika rasko-prizrenski gg. Artemije recima iz Jevandjelja: „Otač tvoj koji vidi tajno, uzvratice tebi javno“, i upoznao prisutne da je upravo došao sa dodele priznanja za najplemenitiji podvig godine. Zlatnu plaketu dobilo je monastvo rasko-prizrenske eparhije za ono

sto su sve vreme činili nenametljivo, ali uporno, tako da se na njih bas i mogu primeniti pomenute reci iz Jevandjelja. Ovo nije prvi put da monastvo sa Kosova i Metohije dobije ovakva priznanja - pre tri-cetiri godine dobili su je decanski monasi.

Zatim se vladika Artemije osvrnuo na opasnost koja se nadvila na pravoslavne i njihovu crkvu na Kosovu i Metohiji: „Moram da kazem sa bolom da ono sto su teroristi činili godinama u prisustvu medjunarodne zajednice, sada to pokušavaju da dovrše u institucijama sistema na Kosovu i Metohiji. Pokrenut je, naime, proces kod opštine Pristine da se porusi i hram Hrista Spasa koji je poslednjih desetak godina gradjen i sagrađen u Pristini. Navodno, zbog bespravne gradnje na univerzitetskom zemljištu. Svima je poznato, a mi raspolazemo dokumentima i dokumentacijom, da je i gradjevinska dozvola i dodela placa bila legalna i legitimna kod nadležnih vlasti tadašnje države koju je priznavao ceo svet. Prema tome, te odluke tadašnje vlasti ne mogu biti ni anulirane ni omalovazene. Uklanjanje hrama Hrista Spasa bio bi najveći zločin pod vlašću medjunarodne zajednice, u prisustvu KFOR-a i UNMIK-a. Hocu da verujem u moc medjunarodne zajednice da neće dozvoliti da se nikakvo bezakonje sprovede.

U poslednje vreme pitanje Kosova i Metohije ulazi u stalnu zizu interesovanja domadje i medjunarodne javnosti, posebno posle izjave premijera gospodina Djindjica da treba početi razgovore o pitanju konačnog statusa Kosova i Metohije. Medjutim, da bi se krenulo tim putem, neophodno je, nužno je da i naša država in asa vlast imaju jedinstven stav i jedinstven pristup prema tom pitanju. Zato je inicijativa naš sa Kosova i Metohije usledila prošle nedelje na Bogojavljenje. U razgovoru sa Njegovom svetoscu patrijarhom Pavlom izrazili smo našu želju da on lično pozove i predsednika države gospodina Kostunicu i predsednika Vlade republike Srbije gospodina Djindjica i naš sa Kosova i Metohije i da zajednički dodjemo do jedne opšte, zajedničke i jedinstvene strategije i cilja kada je Kosovo i Metohija u pitanju.

Mi možemo da shvatimo mentalitet našeg naroda da se po mnogim pitanjima ne složemo id a imamo različite stavove i misljenja, i u tomi nije nikakvo zlo. Ali, kada je u pitanju Kosovo i Metohija, tu se ne može takav luksuz dozvoliti - da svaki lider ili liderčić ili vođa neke stranke ima svoj pogled i svoje rešenje kad je u pitanju problem Kosova i Metohije. Po tom pitanju moramo biti jedinstveni. Ja verujem da će do toga susreta doći i da će se uskoro pojaviti i projaviti nacionalni i državnički stav naše vlasti i naše države,“ - završio je svoje izlaganje vladika Artemije.

Nebojša Jović, član SNV za severno Kosovo, upozorio je vlast, SPC i sve nadležne institucije da je poslednji čas da se "pripreмимо za resavanje statusa Pokrajine. Milan Ivanović, predsednik SNV za severno Kosovo i Metohiju, istakao je da "srpski predstavnici ne bi smeli da se vrate u privremene kosovske institucije, uključujući i Skupštinu Kosova, koje mimo Rezolucije 1244 SB rade na ostvarivanju nezavisnosti Pokrajine". Prema njegovim recima, bezbednost i povratak prognanih Srba mogu se ostvariti striktnim postovanjem Rezolucije 1244.

- Osnivanje zajednice srpskih opština Kosova i Metohije radi ostvarivanja naših vitalnih interesa je u skladu sa Rezolucijom 1244, Ustavnim okvirom i našim Ustavom. Savez se ne odnosi samo na sever, nego na sve srpske opštine, naselja i sredine u Pokrajini. Srbi imaju pravo da u okviru Kosova i Metohije i postojećih granica dobiju svoju autonomiju koja će biti povezana sa Srbijom. - istakao je Milan Ivanović.

Rada Trajković, član Koalicije Povratak, pozvala je srpske predstavnike da napuste privremene kosovske institucije čiju "multietnicnost lideri kosovskih Albanaca u razgovorima sa medjunarodnom zajednicom koriste za ostvarivanje svojih ciljeva o nezavisnosti". Ona je istakla da "nijedan Srbin sa Kosova i Metohije nema mandat da učestvuje u secesiji sopstvene državne teritorije". Istovremeno, Rada Trajković je apelovala na Unmik i medjunarodnu zajednicu da ne prenose vlast na kosovske institucije, jer one "nisu u funkciji postovanja ljudskih prava i početka političkog procesa, nego odvajanja prostora Kosova i Metohije od Srbije i Jugoslavije".

Na slici: Konferencija za štampu predstavnika SNV Kosova i Metohije i SNV za severno Kosovo

Marko Jaksic tesko povredjen u saobraćajnoj nesreci

Prema recima Nebojše Jovića, Marko Jaksic, član Glavnog odbora SNV za severno Kosovo i Metohiju, juče je na putu za Beograd, gde je trebalo da prisustvuje konferenciji za novinare, u saobraćajnoj nesreci zadobio teške telesne povrede zbog čega je odmah operisan u kraljevačkoj bolnici. Jaksic je zadobio frakturu kuka, a zbog unutrašnjeg krvarenja moguće je da će mu biti odstranjena slezina, naglasio je Jović.

- Iz Severne Mitrovice posli smo ujutru u pola pet. Put je bio suv, brzina našeg vozila je bila primerena uslovima vožnje. Nesreća se dogodila oko pola sedam na ulasku u Kraljevo, pedesetak metara iza krivine kada smo naleteli na dva već sudarena vozila, koja su bila tako postavljena da nigde, ni levo, niti desno nije bilo prostora da se prodje, osim da se direktno udari u jedno od njih. Da smo prošli sa lakšim povredama, da u poslednje vreme nije bilo zestoke hajke na SNV

iz cudnih okolnosti pod kojima se nesreca dogodila, ne bih pominjao sve ovo. Zato pozivam nadlezne drzavne organe da zasvetle sve detalje kako bi se otklonila svaka sumnja - naglasio je Jovic

Hrabrost monastva Kosova i Metohije - podvig nad podvizima

VITEZOVI PLEMENITOSTI

Beograd, 22. januar - ONI su najvise vrhove hrabrosti i humanosti osvojili svojim delima. To su vitezovi plemenitosti, i zato je 19. plaketa "Vecernjih novosti" za podvig godine i ovoga puta otisla u ruke onih ljudi koji su svojom odvaznoscu i nesebicnoscu pomerili granice humanosti.

Kako i dolikuje manirima najtirnaznijeg dnevnog lista u zemlji, koji vec pune cetiri decenije podstice i slavi najvece ljudske vrednosti, u svecanoj sali Skupstine grada u sreu su nagrađeni oni koji umeju da vole i postuju tudje zivote.

Jednoglasnom odlukom ziriya, kojim je predsedavao pesnik i akademik Matija Beckovic, hrabrost monastva Kosova i Metohije proglašena je za podvig nad podvizima.

Oni su iz gotovo svih manastira dosli da prisustvuju svecanosti. Posebno dirljiv je bio dolazak igumanije Pecke patrijarsije mati Fevronije, koja ima 80 godina.

Za spasavanje dva vojnika iz jezera Gazivode Zlatnu plaketu dobio je Nermin Rizvanovic , vojnik po ugovoru u Vojsci Jugoslavije. Isto priznanje pripalo je i zeleznicarima Miroslavu Stanicu i Vladanu Batinicu, koji su Beograd spasli od ekoloske katastrofe. Podjednako hrabra je bila ekipa strucnjaka VJ i Instituta "Vinca", koji jug Srbije cisti od ostataka NATO bombi, punjenih radioaktivnom municijom.

Dva Zorana, Markovic i Stamenic, iz Kraljeva spasli su dete iz zaledjene reke. Za taj podvig su nagrađeni Srebrnom plaketom. I Goranu Bojicu iz Niksica, koji je spasao devojcicu iz ponora dubokog 15 metara, takodje je pripala Srebrna plaketa. Rame uz njih je i Sasa Cerovic, pripadnik zandarmerije MUP Srbije. On je iz nabujale Trnovske reke uspeo da od sigurne smrti izbavi cetvorogodisnjeg decaka. U red za ista odlicja svrstao se i Emin Jusovic iz Prijepolja, izvukavsi iz opasnih talasa Lima devetogodisnjeg decaka.

Dodeli plaketa "Vecernjih novosti" prisustvovala su mnogobrojne ugledne licnosti, medju kojima su predstavnici diplomatskog kora, episkop hvostanski Atanasije, Vladan Batic, republicki ministar pravde, Boris Tadic, predsednik Upravnog odbora JP PTT Srbije, Rada Trajkovic, gradonacelnik Novog Sada Branislav Novakovic, Radmila Hrustanovic, gradonacelnica Beograda, kao i mnogobrojni predstavnici Srpske pravoslavne crkve i Vojske Jugoslavije.

SPECIJALNE PLAKETE

Specijalnu plaketu za podvig godine dobili su Dragan Peric iz Frankfurta, koji je bolesnoj devojcici u poslednjem trenu poslao neophodni lek. Blagoje Jovanovic, radnik "Termoelektre", dao je krv vise od 130 puta - isto odlicje. Milisav Jankovic trcao je od hrama Svetog Save do Gracanice kako bi malisanima bez roditelja prikupio pomoc.

Istu plaketu dobili su i doktori Dragana Vujic i Srdjan Pasic iz Instituta za majku i dete.

Drugi put u tradiciji dodele plaketa za najhumaniji podvig ovo priznanje je posthumno dodeljeno - Sretenu Andjelkovicu, postaru iz Zemuna.

DECA, A JUNACI

Zlatnom plaketom okitili su se malisani iz Osnovne skole "Branko Radicevic" iz Obilica. Zive i uce ogradjeni resetkama i zicom. Kazu da ne znaju da li da se nadaju, ili je njihov opstanak nada drugima. Priznanje je primila direktorka skole Rada Premovic.

Njihov vrsnjak iz Borce, jedanaestogodisnji Marko Zivojinovic, dobio je takodje Zlatnu plaketu, jer je iz zaledjene reke spasao dva druga.

ZAHVALNICA

- Reci su nepotrebne jer dela govore mnogo glasnije od svakog jezika - rekao je zahvaljujuci se na priznanju vladika rasko-prizrenski Artemije.

- Monasi podvige ne cine radi ljudske i zemaljske slave, vec s verom u Hrista, i oca nebeskog koji vidi i vratice trajnu slavu. Ne mogu da ne iskazem zahvalnost sto su tajni podvizi monaski postali javni ranije, vec ovde na zemlji.

Jos jedan primer otvorene institucionalne diskriminacije

ALBANSKI PREDSTAVNICI DEMONSTRATIVNO NAPUSTILI SASTANAK OPSTINSKE RADNE GRUPE ZA POVRATAK U PECEI

Gracanica, 21. januar 2002. god

Na prvom sastanku opstinske radne grupe za povratak u Peci, koji je danas odrzan pod predsednistvom opstinskog UNMIK-ovog administratora Deni Lejna, albanski predstavnici demonstrativno su napustili sastanak zbog upotrebe srpskog naziva Kosovo i Metohija. Na ovaj nacin jos jednom se pokazalo da predstavnici albanske zajednice nisu spremni da pokazu minimum tolerancije prema srpskom narodu i njegovom jeziku, sto ozbiljno moze da ugrozi proces povratka prognanog srpskog stanovnistva.

Sednici radne grupe s albanske strane prisustvovali su: potpredsednik opstine Smail Salja (LDK), direktor opstinskog komiteta za stanovanje Suzana Matosi, predstavnici Kosovskog zastitnog korpusa, Kosovske policije. Sa srpske strane izmedju ostalih bili su prisutni monah David Perovic, izaslanik Patrijarha srpskog g. Pavla, monah Ksenofont Tomasevic, predstavnik Eparhije rasko-prizrenske i manastira Visoki Decani i Mihajlo Lazovic opstinski odbornik. Osim toga u rad radne grupe su ukljuceni i predstavnici manjinske bosnjacke i egipcanske zajednice: Dzafer Gutic i Dzevdet Neziraj.

Radna grupa za povratak u opstini Pec osnovana je s namerom da omoguci pocetak procesa povratka raseljenih lica na podrsju pecke regije. Namera opstinskog administratora Deni Lejna bila je da se razgovori posebno usredsrede na povratak Srba u sela Ljevusu, Sigu i Brestovik i ostatak sela osojanske doline koji su odredjeni kao prioritetni za

povratak raseljenih u 2003. godini.

Nakon prve razmene misljenja sastanak je iznenada prekinut zato sto je otac David Perovic u svom obracanju pomenuo naziv Kosovo i Metohija, na sto su albanski predstavnici burno reagovali trazeci da Srbi ne koriste rec "Metohija". Srpski predstavnici su objasnili da je sloboda upotrebe sopstvenog jezika jedno od osnovnih prava svakog coveka i da je takav zahtev potpuno neosnovan i neprihvatljiv. Na to su albanski predstavnici demonstrativno i bez ikakvih objasnjenja napustili sastanak.

Ovaj najnoviji u nizu otvorenih provokacija albanskih predstavnika u institucijama kosovskog drustva nazalost pokazuje nedostatak minimuma tolerancije i postovanja za nealbanske zajednice. Istovremeno, ovakvim nadmenim gestom, albanski predstavnici na celu sa podpredsednikom opstine sasvim su jasno pokazali koliko su spremni da podrze povratak srpskog stanovnistva, sto je odredjeno kao jedan od prioriternih zadataka u novoj 2003. godini.

"Nakon ovog sastanka plasim se da Albanci integraciju srpskog naroda u kosovsko-metohijsko drustvo vide pre svega kao proces asimilacije manjinske u vecinsku zajednicu, a ne kao proces izgradnje ravnopravnog multietnicnog drustva", izjavio je nakon sastanka otac Ksenofont Tomasevic.

Srpski predstavnici su odlucni da i dalje daju svoj puni doprinos procesu povratka. Da li ce albanski predstavnici konacno pokazati spremnost da prihvate osnovne norme demokratskog ponasanja, ostaje da se vidi.

Eparhija Rasko-prizrenska najostrije osudjuje zahtev za rusenje crkve Hrista Spasa u Pristini **EPISKOP ARTEMIJE: Kampanju unistavanja srpskog pravoslavnog nasledja sada preuzimaju nove kosovske institucije**

Gracanica, 20. januar 2003. god

Eparhija rasko-prizrenska i kosovsko-metohijska najostrije osudjuje najavu politickih zvanicnika kosovskog "Ministarstva obrazovanja" koji su po danasnjem pisanju pristinskih dnevnika na albanskom jeziku pokrenuli inicijativu da se srusi nedovrsena srpska pravoslavna crkva Hrista Spasa u centru glavnog grada Pokrajine.

"Rec je o necuvenom primeru institucionalnog nasilja nad srpskim narodom, jer sada kampanju unistavanja pravoslavnih crkava od albanskih ekstremistickih grupa javno preuzimaju nove kosovske institucije", izjavio je informativnoj sluzbi ERP KIM Episkop rasko-prizrenski gospodin Artemije, dodavsi da se "pod vidom toboznje demokratije i zakona, nastavlja sa varvarskim unistavanjem preostalih pravoslavnih svetinja i to sve pred ocima demokratskog sveta".

Hram Hrista Spasa vec odavno je trn u oku albanskim ekstremistima i njihovim pokroviteljima koji sede u foteljama najvisih kosovskih institucija. Crkva koja je sasvim legalno zapoceta sa gradnjom 1991. godine, po blagoslovu tadasnjeg Episkopa rasko-prizrenskog, a sadasnjeg Patrijarha srpskog gospodina Pavla, trebalo je da bude zavrшена 1999. godine. Nazalost ratna stihija donela je stradanje i egzodus srpskom narodu, a crkva je ostala nedovrsena. Albanski ekstremisti su je vise puta napadali nakon zavrsetka rata pa su je pripadnici KFOR-a preventivno zastitili bodljikavom zicom i osvetlili reflektorima. Tek sto je nedavno povucena straza KFOR-a koja je stajala pred crkvom, vec se cuju zahtevi opstinskim vlastima Pristine da se crkva "legalno" porusi, uz dozvolu novih "demokratskih" kosovskih institucija, kao objekat koji je toboze bespravno sagrađen na zemljistu Univerzitetskog naselja.

U cetnaestom veku, u vreme Sv. Kneza Lazara u Pristini je uz jos 11 pravoslavnih crkava i manastira postojala crkva Hrista Spasa koju su Turci po osvajanju Kosova i Metohije porusili i na njenim temeljima sagrađili danasnju pristinsku Pirinez dzamiju. Pristinski Srbi su odavno nameravali da ponovo sagrađe ovaj drevni hram na drugom mestu, ali komunisticke vlasti nisu davale dozvolu. Dozvola je konacno dobijena tek pocetkom devedesetih godina. Eparhija poseduje urednu zemljisnu dokumentaciju i apsolutno su neprihvatljive tvrdnje da je crkva izgradjena na "univerzitetskom zemljistu".

Eventualna dozvola opstinskih vlasti za rusenje ovog hrama bice najjasnija poruka srpskom narodu da albanske vlasti ze le etnicki cisto muslimansko Kosovo bez pravoslavnih hrisceanskih crkava. Nije ni potrebno govoriti koliko bi jedna takva nerazumna odluka nanela stete naporima da se uspostavi medjuetnicka i medjuverska tolerancija i saradnja. Nakon zavrsetka konflikta u junu 1999.godine i dolaska Misije UN i KFOR-a albanski ekstremisti su sirom juzne srpske pokrajine porusili ili tesko osetili 112 pravoslavnih hramova. Poslednji napad na pravoslavne crkve dogodio se 17. novembra 2002. godine kada su napadacci eksplozivnim sredstvima porusili crkvu Sv. Vasilija Ostroskog u Ljubovu kod Istoka i osetili crkvu Svih Srba Svetitelja u obliznjem Djurakovcu. Pocinoci ovih poslednjih zlodela, kao uostalom i prethodnih 110 napada na crkve jos nisu pronadjeni i izvedeni pred sud.

NEIZVESNA SUDBINA CRKVE SVETOG ILIJE U PODUJEVU

Najavljeno povlacenje straze KFOR-a. UNMIK insistira na evakuaciji pokretnog inventara iz crkve. Eparhija protestuje. Gracanica, 20. januar 2003. god

Eparhija rasko-prizrenska i kosovsko-metohijska primila je obavestenje od predstavnika UNMIK-a da ce uskoro biti povucena straza KFOR-a pred crkvom sv. Proroka Ilije u Podujevu. U skladu sa novonastalom situacijom UNMIK predlaze Eparhiji da se sto pre evakuise pokretni inventar zbog mogucnosti da provalnici udju u crkvu i pocine dodatnu stetu. Episkop Artemije je najostrije odbio ovaj predlog i ponovio zahtev KFOR-u i UNMIK-u da je sasvim neprihvatljivo da srpski pravoslavni hramovi u sredinama gde Srbi trenutno ne zive ostanu bez vojne zastite. "Ukidanjem kontrolnih punktova oko nasih crkava i manastira otvoreno se pozivaju eksteremisti da ih poruse, kao sto su to do sada ucinili sa 112 nasih crkava", izjavio je ep. Artemije Info sluzbi ERP KIM.

Crkva Sv. Proroka Ilije sagrađena je 1930 godine i nalazi se na sumovitom brezuljku iznad grada Podujeva, uz obliznje pravoslavno groblje. Crkvu su 1941. godine unistili albanski balisti da bi je Srbi uz velike napore ponovo obnovili 1971. godine. Nakon oruzanog sukoba 1999. i proterivanja srpskog stanovnistva iz Podujeva, crkva Sv. Ilije ostala je

usamljena i albanski ekstremisti su u toku leta 1999. godine podmetnuli u njoj požar koji je delimično ostetio ikonostas i crkveni inventar. Ipak sama gradjevina je do danas ostala citava jer je KFOR odmah postavio strazu i tako sprecio miniranje crkve koje je bilo planirano. Nakon britanskog KFOR-a zastitu ove crkve u toku protekle godine preuzeli su vojnici iz ceskog kontingenta. Medjutim, u skladu sa novom politikom KFOR-a da se postepeno uklone kontrolni punktovi oko srpskih crkava i spomenika, odluceno je da ova crkva ostane bez vojne zastite.

U opštini Podujevo je neposredno pred konflikt 1999 godine zivelo samo 1500 Srba jer se najveći deo srpskog stanovništva iselio još u periodu tzv. albanske autonomije između 1974-1989 godine. Nakon povlačenja srpskih snaga u opštini je ostalo samo dvadesetak srpskih duša u pograničnom selu Sekiraca. U samom gradu jedno vreme su ostale da žive dve srpske starice koje su nakon niza pretnji i napada i pored stalne zaštite KFOR-a bile prisiljene da napuste svoje domove. U jednoj takvoj bezakonnoj situaciji u kojoj za Srbe u ovoj opštini nema ni najelementarnijih uslova za slobodan život, ukidanje vojne zaštite srpskoj crkvi Sv. Proroka Ilije ravno je smrtnoj presudi. Kada KFOR konacno napusti ovu crkvu sasvim je moguće očekivati njeno rusenje, kao što je to u sličnim prilikama učinjeno na drugim mestima sirom Kosova i Metohije.

Najbolja potvrda da je UNMIK svesan ovog rizika jeste i sam zahtev Eparhiji da evakuise pokretni crkveni inventar. Postavlja se sasvim opravdano pitanje zasto se uopšte uklanja straza kada je Misija UN svesna ove opasnosti.

ALBANSKI EKSTREMISTI BACILI DVE RUCNE GRANATE NA SRPSKU KUCU KOD OBILICA

Gracanica, 20. januar 2003. god

U ranim jutarnjim časovima, oko 01.00, albanski ekstremisti bacili su dve rucne granate na kucu Slavise Vukadinovica u selu Janjine Vode, pet kilometara zapadno od Obilica. U trenutku napada u kuci Vukadinovica bilo je 7 članova porodice, od toga cetvoro maloletne dece. Iako u napadu niko nije povredjen pricinjena je materijalna steta.

Ovim najnovijim napadom u selu Janjine vode nastavljena je serija oruzanih napada ciji je cilj proterivanje preostalih Srba u selima zapadno od Obilica. Srpsko stanovništvo ovog kraja je vidno uznemireno ovim napadom i cinjenicom da vise niko nije u stanju da ih zastiti od terora albanskih ekstremista.

Eparhija rasko-prizrenska najostrije osudjuje ovaj teroristicki napad i apeluje na organe UNMIK-a i KFOR-a da pronadju pocinioce i izvedu ih pred sud.

Eparhija rasko-prizrenska povodom predloga UNMIK-ovog administratora Podujeva da izgradi 57 kuca za Srbe povratnike

OBMANJIVANJE JAVNOSTI NE POMAZE RESAVANJU PROBLEMA

Gracanica, 16. januar 2003.

Najnoviji predlog g. Mihaela Verlinga, UNMIK-ovog administratora opštine Podujevo, da izgradi 57 kuca u gradu za povratak izbeglih Srba koji žele da se vrata još jedan je u nizu manevara UNMIK-a kojim se odgovornost za neuspeh procesa povratka nastoji prebaciti na srpsku stranu.

Tesko se može naci ijedan srpski prognanik sa Kosova i Metohije koji ne želi da se vrati svojoj kuci. Medjutim, jedan od osnovnih preduslova za nesmetan povratak prognanih stvaranje atmosfere bezbednosti za povratnike i njihov normalan život u drustvu koje ce ih priznati za ravnopravne i slobodne gradjane. U tom procesu glavnu ulogu trebalo je da odigraju UNMIK i KFOR, koji su na Kosovo i Metohiju dosli dabi obezbedili sigurnost za sve gradjane u skladu sa Rezolucijom 1244. Medjutim, takvi uslovi ni priblizno ne postoje u Podujevu iz koga su pre dve godine uz najveće ponizenje morale da se iseše poslednje dve srpske starice kojima su Albanci i pored vojne straze KFOR-a zagorcavali život. Ne treba zaboraviti da je Podujevo opština u kojoj je u februaru 2001 godine dignut u vazduh srpski civilni autobus. U toj nesreci stradalo je 11 ljudi, a ranjeno blizu 50, a da do dana danasnjeg pocinioci ovog zlocina nisu pronadjeni.

Uslova za povratak nema ni u vecini kosovsko-metohijskih gradova u kojima se retki preostali Srbi suocavaju sa nekontrolisanim nasiljem i netolerancijom. Zato je svaki medjunarodni poziv Srbima da se vrata u neizvesnost, a neretko i sigurnu smrt, najveća ironija kojom UNMIK želi da opravda sopstveni neuspeh misije i prebaci odgovornost na druge. Nedavno je g. Dimitri Pozajev, zamenik administratora Pristine, javno optuzio Srbe da "ne žele da se vrata u Pristinu iako ih UNMIK poziva". Gospodin Pozajev kao i g. Verling vrlo dobro znaju da za Srbe u ovim gradovima ne postoje minimalni uslovi za bezbedan život, školovanje dece i zaposlenje, pa se zato njihove ironicne izjave mogu protumaciti jedino kao uvreda srpskom narodu.

Ovakve i slične licemerne izjave UNMIK-ovih zvanicnika još vise ohrabruju albanski ekstremizam i otezavaju proces povratka, te predstavljaju bumerang koji ce se naposljetku okrenuti protiv same medjunarodne misije.

Eparhija rasko-prizrenska i kosovsko-metohijska

Raseljeni Srbi ne veruju predlozima administratora Podujeva

Kursumlija, 16. januara 2003. (**Beta**) - Civilni administrator za Podujevo Mihael Verling predložio je izgradnju 57 kuca na teritoriji tog grada za povratak izbeglih Srba koji žele da se vrata, ali raseljeni Srbi sa tog podrucja sumnjaju u mogućnost realizacije tog projekta.

"Jos uvek nisu stvoreni bezbedni uslovi za povratak u Podujevo i govoriti o povratku u taj grad u ovom trenutku je nemoguće, rekao je na sastanku udruženja raseljenih "Vidovdan" iz Kursumlije predsednik tog udruženja Caslav Bojic. Prema njegovim recima, u pitanju je "samo kozmetika i sminka" medjunarodne zajednice kojom se "samo opravdava njihovo prisustvo u regionu" jer se bez slobode kretanja ne može se očekivati bilo kakav povratak.

"Ipak, 28 Srba žele da se vrata u podujevska sela Merdare, Mirovac i Livadice, i ukoliko bi taj deo projekta, sa koji su

cvrste garancije dali i međunarodna zajednica i civilni administrator za Podujevo, bio realizovan, bio bi to uvod u masovnijih povratak na Kosovo i Metohiju", kazao je Bojic.

Pre dolaska snaga KFOR-a u Podujevo, u tom gradu zivelo je 1.500 Srba, a sada je ostalo samo njih 20-ak u podujevskom selu Sekiraca.

Komentar na autorski tekst sefa informativne sluzbe UNMIK-a Sajmona Hejzloka

UNMIKOVA "POTEMKINOVA SELA"

Gracanica, 16. januar 2003.

Ubi solitudinem faciunt, pacem appellant

(Gde naprave pustos, to nazovu mirom, Tacit, Agricola, 30)

U svom autorskom tekstu, objavljenom 10. januara 2003, godine u beogradskom dnevniku "BLIC" direktor sluzbe za javno informisanje UNMIK-a, g. Sajmon Hejzlok javno je kritikovao stav Episkopa rasko-prizrenskog g. Artemija da se na Kosovu "malo toga promenilo" i otvoreno optuzio predstavnike kosovskih Srba za nekonstruktivno ponasanje.

Nazalost, g. Hejzlok u svom komentaru nije izneo nijedan uverljiv argument kojim bi dokazao da episkop Artemije nije u pravu. Stavise, reci UNMIK-ovog sefa informativne sluzbe jos vise potvrđuju da njegovo shvatanje realnosti pociva na krajnje subjektivnim izvestajima i analizama, a ne na neposrednom kontaktu sa zivim srpskim narodom, cije svakodnevne muke i nevolje episkop Artemije i oni oko njega sasvim dobro poznaju.

PROMENE NA BOLJE SAMO ZA JEDNU ZAJEDNICU

Zaista, na Kosovu i Metohiji se mnogo toga u poslednje tri godine promenilo na bolje, ali samo za albansku zajednicu. Promene pod vlascu UNMIK-a se medjutim vrlo malo ili gotovo nimalo ne osecaju u srpskim sredinama, u kojima preostalih stotinjak hiljada Srba tesko vidi ikakav sustinski napredak nakon zavrsetka rata. Istina, obnovljene su mnoge bolnice, ali Srbi ne mogu da se lece u njima; asfaltirani su brojni putevi, ali Srbi nemaju slobodu kretanja po njima; obnovljene su desetine hiljada kuca, ali samo stotinjak srpskih; nakon rata su popravljene sve dzamije i sagrađene desetine novih, a preko stotinu pravoslavnih crkava jos uvek je u rusevinama i nijedna nije obnovljena; mnogo je novih supermarketa, benzinskih pumpi i restorana, ali sta to vredi Srbinu kada u njih bezbedno mogu da idu samo Albanci i stranci. Ukratko receno, prosečni Srbin oseca na svojoj kozi da je UNMIK dosao da pruži pomoc samo jednoj zajednici, dok je Srbima i dalje sudjeno da zive kao drugorazredni gradjani, na marginama drustva. Da li su ovo "sterilne debate" kako kaze g. Hejzlok ili stvarnost koju on ne vidi ili ne zeli da vidi?

Ipak, najveći neuspeh UNMIK-a jeste sto za tri godine nije uspeo da zaustavi negativni trend stvaranja etnicki cistog i podeljenog drustva u kome se gradjani dele na privilegovane i one koji su liseni osnovnih ljudskih prava. Jedan ovakav retrogradan sistem upravo se održava zahvaljujuci tome sto UNMIK jednostavno nije spreman da ispuni osnovne odredbe Rezolucije 1244. Najveći broj kosovskih Srba i dalje ne uživa gradjanske slobode i prava, slobodan pristup institucijama drustva u urbanim sredinama: bolnicama, skolama i kulturnim ustanovama. Gradovi Kosova i Metohije, osim severa Pokrajine, ostali su gotovo bez srpskog stanovništva. U Pristini je danas samo oko 250 Srba, u Gnjilanu otprilike isto toliko, u Orahovcu oko 450, u Prizrenu 65, u Djakovici 5, u Peci ih nema, izuzev dvadesetak starih monahinja iz Pecke Patrijarsije. Gradovi kao sto su Urosevac, Srbica, Glogovac i Klina etnicki su vec cisti albanski gradovi. Po svim procenama ove male srpske zajednice u gradovima ubrzo ce se ugasiti ukoliko se ne sprovedu odredbe Rezolucije 1244. Kosovske ustanove i naselja krase zastave Republike Albanije i poster i Adema Jasarija; svuda nicu narodno-oslobodilacki spomenici novim ratnim herojima i kic statue Bila Klinton i Medlin Olbrajt, dok se srpska groblja pretvaraju u javne deponije smeca, a rusevine crkava zarastaju u korov. Srpski natpisi su svuda izbrisani, a gradovima se daju novokomponovana imena koja nikada u istoriji nisu postojala. Istorija se falsifikuje u cilju stvaranja novog vestackog identiteta koji treba da ponisti vekove istorije i kulturnog razvoja. O kakvoj, dakle, multietnicnosti i slobodnom drustvu mozemo da govorimo, g. Hejzelok?

UNMIK I NJEGOVA VIRTUALNA REALNOST

Naravno, iz udobnih i dobro obezbedjenih kancelarija UNMIK-a ne vidi se srpski pristinski "geto" u zgradi JU programa, niti od svih zaboravljena srpska sela oko Obilica u kojima svaki dan nosi neizvesnost, a srpska deca zive u svakodnevnoj strepnji. Sajmon Hejzlok iz svoje virtuelne realnosti solidno placenog medjunarodnog birokrate ne vidi ni bolnice, skole, bioskope i restorane u kojima za Srbe tri godine nema pristupa i pored prisustva UN i NATO snaga. Uostalom, da li je to vazno, kada je "istina" samo ono sto izadje iz njegove informativne kancelarije. Po toj logici Pec je trebalo da bude siguran grad za Srbe pa su medjunarodni dusebriznici potrcali pre par meseci da pedesetak starih srpskih penzionera iz Osojana dovedu u grad da prime svoje penzije. Naravno, jedva su izvukli zivu glavu pod kisom molotovljevim koktelima i kamenja lokalnih Albanaca. "Ali, kako," pitaju se medjunarodne birokrate, "pa Pec je po svim procenama trebalo da bude bezbedna za Srbe, jer u njoj vec dve godine nije ubijen nijedan Srbin". Tacno, ali oni su, ipak, prevideli da u Peci vise nema Srba i da je po toj logici grad jednako bezbedan i za Eskime i Kineze. Statistika i zivotna realnost mnogo se razlikuju, gospodine Hejzlok?

POVRATAK SAMO NA PAPIRU

Povratak prognanog srpskog stanovništva je sledeći najveći neuspeh misije UNMIK-a, jer je u svoje domove vrateno samo nekoliko stotina Srba, vecinom starijih ljudi, cija su imena na listama prethodno pazljivo filtrirali lokalni albanski rukovodioci i veterani OVK. UNMIK-ove naduvane cifre o hiljadama srpskih povratnika su netacne i odnose se pretežno na povratnike drugih ugrozenih zajednica, posebno Roma. Cesto se beleze i lica koja samo dolaze u posetu svojim rodjacima iz Srbije, a ne registruju se oni koji u medjuvremenu napuste Kosovo. Pa cak i pored svih napora i projekata, povratnicka sela Osojane i Bica kod Istoka zive pod opsadom, okruzene zastitnim snagama KFOR-a. Zar 30.000 vojnika KFOR-a i nekoliko hiljada policajaca UN nisu u stanju da obezbede povratak prognanika svojim domovima? Ocigledno da nisu, jer to nije po volji albanskim ekstremistima, a UNMIK i KFOR ne nameravaju da sa njima ulaze u konflikt i dovede u opasnost bezbednost svojih ljudi. To je vrzino kolo u kome UNMIK sve vise u ocima Srba postaje pasivni pokrovitelj

etnički čistog društva, upravo onog društva protiv koga su (po zvaničnom tumacenju) na Srbiju 1999. godine bacene hiljade tona bombi i pobile hiljade nevinih ljudi, žena i dece. Postoje isti kadri na Kosovu i sudi i tuži, krivac za ove probleme opet su izgleda Srbi, kao što je vladika Artemije, koji eto, tvrdoglavo neće da prizna da mu narod dobro živi. Ili su možda krive poslednje srpske starice iz Djakovice, koje po recima jednog nadmenog međunarodnog birokrate "svojom izolovanosti provociraju albansko stanovništvo pa zato oni s pravom neće da ih prihvate"? Dakle, pet starica provocira 100.000 Albanaca koji im ne daju ni hleba da kupe u prodavnicama, a kamoli da u miru prožive poslednje godine života.

Samo u toku prošle godine kosovski Srbi su bili izloženi stotinama raznih ekstremističkih napada, hiljadama provokacija i pretnji. Letele su kuće u vazduh, eksplodirale mine, ginuli su i ranjavani ljudi. Nastavlja se unistavanje pravoslavnih hrišćanskih svetinja i srpskih kulturnih spomenika i ne dozvoljava njihova obnova. Nijedan pripadnik bivše OVK nije priveden sudu zbog niza zločina koji su počinjeni protiv Srba nakon rata. Neki su uhapšeni, ali samo zbog zločina prema sopstvenom albanskom narodu. I pored svega toga UNMIK insistira da Srbi prihvate novu realnost i integrisu se u jedno društvo u kome za njih nema mesta. Koliko je ironije i nepravde u jednoj takvoj tvrdnji kojom se prikriva sopstvena odgovornost za neuspeh.

SRBI BEZ EKONOMSKE PERSPEKTIVE

Dok su s jedne strane uložena ogromna finansijska sredstva za potrebe kosovskih Albanaca, srpska sela i enklave i dalje žive u bedi i siromastvu, ljudi su bez posla, hiljade hektara srpske zemlje ostaje neobrađeno zbog nedostatka bezbednosti. Izvesti stado na ispasu veliki je rizik, a kamoli razmišljati o slobodnoj prodaji proizvoda na pijaci. Svakodnevno se nastavljaju pritisci na preostale Srbe da prodaju svoju imovinu, posebno u gradovima gde su Albanci nelegalno okupirali hiljade privatnih kuća, stanova i lokala. Oni slobodno, bez ikakve nadoknade, pred očima UNMIK-a koriste uzurpiranu srpsku imovinu, dok su hiljade hektara državne zemlje i suma već odavno opustošene pljackom i ilegalnom secom drveta. Svaka žalba sudu je već unapred osuđena na neuspeh, jer je pravosudni sistem u Pokrajini tragikomična slika (ne)reda i zakona. Zbog nedostatka svedoka, koji su u ogromnom strahu od ekstremista, nijedan veći incident protiv Srba nije pozitivno rešen, dok istovremeno desetine Srba protivno svakom zakonu očajnički came u istražnim zatvorima UNMIK-a, jer sudovi nemaju dokaza da potkrepe albanske optužbe da je reč o ratnim zločincima. Povratak imovine gotovo je nemoguć, a i kada se nekim čudom Srbini vrati oduzeta kuća on mora da je odmah proda, jer nema bezbednosti da se u nju vrati sa svojom porodicom. UNMIK i za to ima objašnjenje. Nedavno je zamenik administratora Pristine sasvim ležerno izjavio da Srbi zapravo "uopšte i ne žele da se vrate svojim kućama iako ih je UNMIK pozvao". Pa kako i da se vrate na nož, u neizvesnost, u nepravdu i bedu. O kakvom je ovde uspehu reč, o kakvoj pravdi i napretku, g. Hejzlok?

INSTITUCIJE - PARAVAN LAZNE MULTIETNICNOSTI

Medjutim, najveća zabluda na Kosovu i Metohiji jeste da je Ustavnim okvirom, tobožnjim slobodnim izborima i izgradnjom institucija Srbima omogućeno da sami poprave svoj položaj kroz institucije sistema. Godinu dana predstavnici srpske Koalicije POVRATAK učestvovali su u radu Skupštine Kosova, a nijedan konkretan rezultat nije postignut. Da li je Kosovo bliže multietničkom društvu? Da li su stvoreni bolji uslovi za povratak prognanih, po čemu je Koalicija dobila ime? Da li se Rezolucija 1244 bolje ispunjava? Odgovor na sva tri pitanja je NE. Incidenti se nastavljaju i Kosovo nije ni nalik multietničkom društvu, već je postalo školski primer institucionalnog aparthejda i netolerancije. Od oko 200.000 prognanika samo par stotina se može pohvaliti da je dobilo krov nad glavom u svojim izolovanim enklavama. A što se tiče Rezolucije 1244, ona nikada više nije bila pogazena i obezvređena. Kosovski Albanci koriste institucije u kojima Srbi sede kao ukras upravo kao argument da je Kosovo "multietničko" i da treba da postane nezavisno. S vremena na vreme njihovi lideri se uz pratnju UNMIK-ovih funkcionera prošetaju po srpskim enklavama, naprave koju fotografiju u i odmah potrce u Vasington da pokazu slike koje svedoče o njihovoj brizi o "srpskoj manjini". Medjutim, u stvarnosti, iza nasminke fasade Misije UN i novih kosovskih institucija krije se tragična realnost nekontrolisanog nasilja, organizovanog kriminala, korupcije i birokratskog haosa. Misija UNMIK-a ne samo da je moralno devalvirala ugled međunarodne zajednice, već sada sasvim svesno zatvara oči pred unistanjem jednog naroda i njegove kulture, samo da bi opravdala sopstveni neuspeh.

FALSIFIKOVANJE STVARNOSTI

Pored svih teskoca i nevolja koje trpe od lokalnih Albanaca, kosovske Srbe najviše boli jedna beskrupulozna propagandna kampanja koja se sprovodi od strane UNMIK-a i kojom se grubo falsifikuje stvarnost na Kosovu i Metohiji. Cilj ove kampanje jeste da opravda ogromne neuspehe misije, čiji se "uspesi" sve više kritikuju i u Njujorku i Briselu. Trenutni nezvanično glavni cilj misije jeste da konačno realizuje efikasnu "edžit strategy" tj. "izlaznu strategiju" kojom je zamisljeno da se što pre sve nadležnosti prenesu na lokalne tj. većinski albanske ustanove i da se međunarodna zajednica povuče iz Pokrajine i proglasi uspešan završetak misije. Kao logičan kraj ove strategije lokalni Albanci i određeni međunarodni krugovi očekuju proglašenje nezavisnog Kosova, druge etničke albanske države na Balkanu, u kojoj će Srbima tobože biti garantovana sva prava "po najvišim evropskim standardima". Imajući u vidu da su prostori naseljeni Albancima najčistije etničke teritorije na Balkanu, tesko je moguće očekivati izuzetke u nekom nezavisnom Kosovu gde o etničkoj i verskoj toleranciji nema ni reči. Takva tvorevina bila bi u sustinskoj suprotnosti sa svim onim što danas predstavlja i želi da ostvari savremena Evropa. O ekonomskoj održivosti društva koje počiva na svercu i ilegalnim poslovima nije ni potrebno govoriti. Bez prijateljstva sa Srbima i Makedoncima, Kosovski Albanci se mogu osloniti samo na siromasnu Albaniju, kojoj je dosta i sopstvenih nevolja.

Veoma je važno napomenuti da je kao ključni element za uspešnu "izlaznu strategiju" i konačno odvajanje Pokrajine iz sastava zajednice Srbije i Crne Gore potrebno aktivno prisustvo srpskih predstavnika u ustanovama Pokrajine, jer će to biti najjači argument pred svetom da Srbi imaju realnu mogućnost da samostalno, slobodno i efikasno oblikuju svoju budućnost kroz multietničke ustanove buduće nezavisne države. Naravno, poslanici koji i sami na sednice Skupštine

dolaze u blindiranim policijskim furgonima i koji ne smeju da izadju van zgrade naobicnu "kafepauzu" sve vise i sami razumeju cemu i kome oni zapravo sluze. Zato bi dalje ucesce u takvim institucijama, pod krajnje diskriminativnim i ponizavajućim uslovima, bez korenitih promena u sistemu, funkcionisanju i radu institucija u skladu sa Rezolucijom 1244, jos vise pogorsalo polozaj srpskog naroda i omogucilo konacno otcepljenje Kosova i Metohije. I pored svega gore recenog, srpski narod jos zivi u ocekivanju da ce UNMIK-a konacno napustiti politiku dvostrukih arsina i poceti da gradi stvarno slobodno i multietnicko drustvo u skladu sa Rezolucijom 1244 i medjunarodnim zakonom. U institucijama takvog drustva, u kome ce svi gradjani bez obzira na veru i naciju imati pravo na dostojanstven i slobodan zivot, srpski narod ce sasvim spremno ucestvovati sa svim ostalim gradjanima i pruziti svoj konstruktivan doprinos. Medjutim, ukoliko UNMIK namerava da nastavi sa izgradnjom nove etnicke albanske drzave kojoj bi Srbi i dalje ziveli kao gradjani drugog reda ili potpuno nestali, sasvim je iluzorno za medjunarodnu zajednicu da ocekuje srpsku saradnju i podrsku u jednom takvom projektu. Umesto da gospodin Hejzlok i njegove kolege uporno pokusavaju da crno prikazu belim, i prodaju neupucenoj javnosti rog za svecu, poslednji je trenutak da se sa reci predje na delo. Prazne reci bez konkretnih poboljsanja na terenu vise nikoga ne mogu uveriti u ono sto mozda i sami sefovi UNMIK-a vise ne veruju.

Info-sluzba ERP KIM

UDRUZENI PROTIV OTIMANJA KOSMETA

Kosovska Mitrovica, 20. januar - Jednoglasnom odlukom odbornika opstine Zubin Potok, Leposavic, Zvecan i sestoclanim savetodavnim odborom Kosovske Mitrovice, u ponedeljak je u ovom gradu konstituisana zajednica srpskih opstina Kosova i Metohije.

Sednici su prisustvovali predstavnici Srba iz Lipljana, Pristine, Gnjilana, Obilica, Srbice, Vucitrna i drugih kosovskometohijskih opstina.

- Povod za osnivanje zajednice srpskih opstina Kosova i Metohije su sve cesci albanski zahtevi za nezavisnost ove pokrajine i nekih americkih kongresmena, za stvaranjem nove drzave na teritoriji Srbije. Srbi imaju i pravni i politicki osnov za ovakvu zajednicu. Radicemo sve na sprecavanju stvaranja nezavisnog Kosova, ali i reintegraciji juzne srpske pokrajine u sastavu Srbije - rekao je uvodnicar, dr Selimir Kalicanin, koji je kasnije izabran i za predsednika Skupstine ove zajednice.

Govoreci o neophodnosti opstanka i spasavanja Srba od daljeg egzodusa dr Marko Jaksic, napomenuo je da ova zajednica ima za cilj i povratak prognanih, kao i stvaranje srpskog eniteta.

-Zelimo da se zajednica srpskih opstina prosiri i na Srbe u egzilu. Ovim organizovanjem mi ne stavljamo prst u oci medjunarodnoj zajednici, UNMIK-u i KFOR-u, vec dokazujemo da Srbi u Pokrajini nisu nacionalna manjina, kako nas to oni redovno predstavljaju - dodao je dr Jaksic.

Po recima Slavise Kostica, predstavnika Srba iz Pristine, sav dosadasnji rad Albanaca i UNMIK bio je u interesu albanskih ekstremista i njihovih teznja ka nezavisnosti.

Za predsednika Skupstine zajednice srpskih opstina, izabran je dr Selimir Kalicanin, kao i dva potpredsednika.

Konstituisana je i Skupstina i Izvrсни odbor.

U Mitrovici svi kazu da su ovom cinu pristupili veoma odgovorno, i da ocekuju reagovanja Albanaca i UNMIK-a. Nadaju se razumevanju Beograda za ovaj svoj iznudjeni cin.

UNMIK SE PROTIVI

Gracanica - Zvanicnici civilne misije UN na Kosmetu ostro su reagovali na najavu SNV sa severa Kosmeta da ce u tom delu pokrajine formirati zajednicu srpskih opstina. UNMIK je u tom smislu ponovio odlucan stav da je Kosmet u skladu sa rezolucijom 1244, a portparol UNMIK Sanil Narula ocenio je da je formiranje zajednice srpskih opstina krajnje neprihvatljiv cin i da je podela Kosova i Metohije neprihvatljiva.

D. Z.

Da li je pravo vreme da se otvori pitanje statusa Kosova i Metohije

SRBI PODELJENI, ALBANCI NE ZURE

Srpski premijer Zoran Djindjic ponovo je ocenio da je poslednji trenutak da pocnu razgovori o drzavnom statusu Kosova, odbacujuci ocene medjunarodne zajednice da je tako nesto preuranjeno.

"Ne smatram da je preuranjeno ili ishitreno upozoravati na to neprihvatljivo stanje i zahtevati odlucnu aktivnost u pravcu zastite prava drzave Srbije. Naprotiv, poslednji je trenutak da se otvoreno razgovara o statusnim pitanjima, jer se ona ocigledno precutno resavaju i iza ledja nadležnih i medjunarodne zajednice, izjavio je predsednik Vlade Srbije.

U Beogradu i medju liderima kosovskih Srba podeljena su misljenja o izjavi premijera Srbije Zorana Djindjica da je pravo vreme da se otvori pitanje statusa Kosova, dok lideri kosovskih Albanaca nisu jos zvanicno reagovali.

Ne zure

"Kosovu se ne zuri sa razgovorima za konacan status, jer je Kosovo slobodno, a ono je pod administracijom UNMIK-a, uz Rezoluciju 1244 Ujedinjenih nacija SB. Za promenu statusa o Kosovu treba da se donese druga rezolucija UN, rekao je politicki savetnik predsednika Skupstine Kosova za odnose sa medijima Ramus Tahiri, koji smatra da "o konacnom statusu Kosova treba da se razgovara iskljucivo uz posredovanje medjunarodne zajednice", kao i da u tim razgovorima dominantnu ulogu treba da imaju SAD.

Adrijan Gini, savetnik kosovskog premijera Bajrama Redzepija, rekao je da nezavisnost Kosova ne moze biti predmet pregovora, posto je to volja vecine naseg naroda. "Srpska drzava je tokom rata pregovarala sa narodom Kosova na sebi svojestven nacin i ovde vise nema kredibilitet", rekao je Gini.

"Kosovo je de fakto nezavisno i samo se ceka formalno priznanje medjunarodne zajednice", izjavio je Muhamet Hamiti, portparol predsednika Kosova Ibrahima Rugove.

Srpski politicki predstavnici na Kosovu sa odobravanjem su prihvatili stav premijera Srbije Zorana Cincica da se o konacnom statusu Kosova odmah povedu razgovori. Sef poslanickog kluba koalicije "Povratak" Dragisa Krstovic ocenio je da je Djindjiceva izjava racionalna, isticuci da je zaista sazeo trenutak za resavanje pitanja statusa Kosmeta. Poslanik koalicije "Povratak" Rada Trajkovic ocenila je da je premijerova izjava "dosla u minut do dvanaest". Potpredsednik Demokratske stranke Srbije Dragan Marsicanin ocenio je da je izjava predsednika Vlade Srbije Zorana Djindjica da je potrebno pristupiti sto hitnijim pregovorima o resavanju statusa Kosova i Metohije "krajnje neodgovorna i stetna za srpske drzavne interese". On je istakao da se ne moze pristupiti razgovorima o resavanju statusa Kosmeta dok se ne obezbedi sigurnost onih koji tamo zive i povratak izbeglih i dok se ne sprovede decentralizacija. "Samo jaka drzava moze u razgovorima o konacnom resenju da izdejstvuje povoljno resenje", rekao je Marsicanin, dodajuci da Srbija to danas nije i da je medjunarodni položaj Jugoslavije "gori nego pre godinu dana".

Razumljiva briga

DSS ne podrzava ni formiranje skupstine opstina Kosova i Metohije, ciji bi organi predstavljali Srbe u toj pokrajini, istakao je Marsicanin, ocenivsi da to "nije dobro i adekvatno resenje kao odgovor na ekstremne stavove koji dolaze sa albanske strane".

Sasvim je razumljiva nasa nacionalna briga za status Kosova, kaze potpredsednik Demokratskog centra Desimir Tomic. Medjutim, vazno je kada se postavlja pitanje statusa Kosova, buduci da to nije samo nas, vec i medjunarodni problem, ocenjuje on.

Posto je rec o medjunarodnoj zajednici, od koje smo zavisni, moramo da vodimo racuna o trenutku kada se to pitanje postavlja. Potrebno je da to uradi kolektivni organ bilo savezna ili republička vlada, smatra potpredsednik Demokratskog centra. U vezi s tim, inicijativa srpskog premijera Zorana Djindjica je pogresna, iako razumem njegovo osecanje solidarnosti sa Srbima na Kosovu", rekao je Tomic.

Ne slazem se s tim da se stvara nezavisno Kosovo, buduci da je albanska vlast pod kontrolom medjunarodne zajednice, isticie Tomic. On smatra da je vaznije da sada radimo na tome da se izbegli Srbi u sto vecem broju vracaju na Kosmet. U vezi s tim treba raditi na uspostavljanju organa lokalne samouprave, kao i na sto vecoj bezbednosti Srba. Tek kada se bude izgradila lokalna vlast i garantovala bezbednost Srbima na Kosovu mogli bismo da otvorimo pitanje statusa Kosova i Metohije, kaze Tomic.

Predsednik Jugoslavije Vojislav Kostunica smatra da jos nije doslo vreme za resavanje konacnog statusa Kosova i dodaje da je situacija u Pokrajini veoma losa. Prema njegovim recima, uslovi za delovanje u vezi sa resavanjem statusa Kosova se poboljšavaju, ali je to pitanje daleko od resenja.

"Bojim se da ce za to biti potrebne godine. Moramo da budemo mnogo spremniji nego sto smo sada. Do ozbiljnih pregovora moramo uciniti sve sto mozemo da iznudimo istinsko postovanje Rezolucije 1244, od koje je dosad ostvareno mozda i manje od deset odsto", ocenio je Kostunica.

Srpski politicari smatraju da je u situaciji kada je dve trecine Srba sa Kosova jos izvan Pokrajine, a da su oni koji tamo zive zivotno i imovinski ugrozeni, rano razgovarati o konacnom statusu Kosova.

Nada Kovacevic

Vladika Artemije: Inicijativa prvi put na srpskoj strani

Keln, 20. januara (*Tanjug*)

Vladika rasko-prizrenski Artemije, povodom ocene premijera Srbije Zorana Djindjica da bi se o statusu Kosova i Metohije moralo razgovarati odmah, rekao je da smatra da u tome "ima necega dobrog" i da je dobro sto je inicijativa prvi put po pitanju Kosova na srpskoj strani.

U intervjuu nemackom radiju "Dojce vele" vladika Artemije je kazao i da su, kada je Djindjic predlozio da se to pitanje pokrene, odjednom svi albanski lideri, koji su u svakoj prilici trazili nezavisnost, zacutali i da i po tome vidi da je "inicijativa dobra i da je treba podrzati".

Izjava sefa UNMIK-a

OVE GODINE SE NECE RAZGOVARATI O STATUSU KOSOVA

Pristina, 20. januara (*Tanjug*)

Sef civilne misije UN na Kosovu (UNMIK) Mihael Stajner izjavio je veceras u obracanju kosovskoj javnosti, koje je prenosila televizija, da razgovori o statusu Kosova nece biti na dnevnom redu ove godine.

"Doci ce vreme za resavanje statusa Kosova, ali ne ove godine. Ove godine imamo tri druga prioriteta koji ce trasirati put razgovorima o konacnom statusu pokrajine", izjavio je Stajner.

Reagovanje sefa UNMIK-a dolazi nakon sto je premijer Srbije Zoran Djindjic izneo stav da se o konacnom statusu Kosova i Metohije odmah povedu razgovori, jer na prostoru Kosmeta nastaje jedna nezavisna drzava.

Stajner je precizirao da su ta tri prioriteta poboljšanje privrede Kosova, borba protiv organizovanog kriminala i izgradnja multietnickog drustva, prenosi AFP.

Susret Mareka Novickog sa zvanicnicima u Beogradu

PROTIV NEZAVISNOSTI KOSOVA

Beograd, 22. januar - Potpredsednik republike vlade i sef Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic i ombudsman za ljudska prava u toj pokrajini Marek Novicki saglasili su se juce da ce povratak Srba i drugog proteranog

stanovništva zavisiti ne samo od dostignutih demokratskih standarda, vec i od toga kakav ce biti status Kosova. U izjavi posle razgovora u Beogradu, Covic je istakao da se moraju zaustaviti tendencije ka nezavisnom Kosovu, jer Srbi koji su ostali u pokrajini "sasvim sigurno nece ziveti na prostoru nezavisnog Kosova i Metohije, a tesko da ce se vratiti i oni koji su raseljeni".

"Standardi da, ali ne standardi za drzavu, nego standardi za normalan zivot", rekao je Covic, objasnivsi da se nece dozvoliti stvaranje ambijenta za nezavisnost da bi se u jednom trenutku reklo "vidite fakticko stanje vam je takvo". Covic je podvukao da Savet bezbednosti UN nije nikome dao mandat za uvodjenje drzavnih standarda na Kosovu i Metohiji, vec standarda za izgradnju demokratskog, multietnickog drustva i normalnih uslova za zivot.

Na izjavu sefa UNMIK-a Mihaela Stajnera da nece dozvoliti da se kosovski problem resava u Beogradu i njegove reci "saradnja da, ali mesanje u unutrasnje stvari Kosova ne", Covic je odvratio "da se nece dozvoliti da se kosovsko pitanje resava samo u Pristini".

"Saradnja da, ali arogancija iz Pristine ne", rekao je on i objasnio da je godinu dana od potpisivanja dokumenta u Beogradu proslo i da nema rezultata u povratku Srba i drugih nealbanaca, a otvaraju se pitanja vezana za status. Ombudsman Novicki je situaciju ocenio kao "veoma komplikovanu" i istakao da bi zeleo da vidi konkretne dogovore za povratak. On je istakao da je za to potrebna politicka volja medjunarodne zajednice, Albanaca i Srba, ali i da je "to povezano s pitanjem kakav ce biti status Kosova".

Novicki nije direktno odgovorio na pitanje da li je bolje da se o statusu srpske pokrajine razgovara pre ili posle povratka prognanih, ali je izneo licno misljenje.

"Da sam na mestu ljudi koji trazе povratak ili neko drugo resenje, za mene bi bilo bitno da, pre nego donesem tu odluku, znam na kakvo se Kosovo vracam", rekao je on i dodao da je za njega vazno da cuje kakvu viziju i stavove o tome imaju, ne samo srpski politicari, nego i Srbi koji tamo zive i oni koji cekaju da se vrate.

Ombudsman Kosova se tokom dvodnevne posete Beogradu sastao sa srpskim komesarom za izbeglice Sandom Raskovic-Ivic, saveznim ministrom etnickih zajednica Rasimom Ljajicem, kao i sa ambasadorom Poljske u SRJ Tadeusom Dimom.

OMBUDSMAN KOD KOSTUNICE

Ponasanje Albanaca stvara nesigurnost kod Srba

Nisam preveliki optimista u pogledu mogucnosti masovnijeg povratka raseljenih na Kosovo i Metohiju, naglasio je juce ombudsman na Kosovu Marek Anton Novicki u razgovoru sa jugoslovenskim predsednikom Vojislavom Kostunicom. Razlog za to je, posebno, izrazeno nastojanja Albanaca za osamostaljivanje pokrajine, sto stvara osecaj nesigurnosti kod raseljenih Srba, rekao je Novicki u razgovorima vodjenim u Palati federacije.

Novicki je, takodje, kazao da se nealbansko stanovnistvo na Kosovu i Metohiji svakodnevno suocava sa velikim problemima i naglasio potrebu da se na to pitanje skrene paznja, kako bi se ono sagledalo u svoj svojoj tezini i ozbiljnosti, kaze se u saopstenju iz kabineta predsednika SRJ.

Saglasivsi se sa iznetom ocenom, predsednik Kostunica je naglasio da objektivan pristup ombudsmana Novickog problemima u pokrajini doprinosi boljem razumevanju ukupne situacije.

Kostunica je i ovog puta ukazao na potrebu odlucnijeg angazovanja medjunarodne zajednice i predstavnika na Kosovu i Metohiji u cilju normalizacije stanja u pokrajini i naglasio da je, i pored uspostavljanja institucija, stanje u pokrajini izrazito tesko, odnosno da nisu obezbedjeni osnovni uslovi za povratak raseljenih, elementarnu bezbednost Srba i drugih nealbanaca i zastitu njihovih ljudskih prava, zakljucuje se u saopstenju.

RAZGOVOR SA PATRIJARHOM PAVLOM

O stanju ljudskih prava

Ombudsman Kosova Marek Antoni Novicki razgovarao je juce u Beogradu sa poglavarom Srpske pravoslavne crkve patrijarhom Pavlom o stanju ljudskih prava na Kosovu i polozaju manjinskih, a posebno srpske zajednice u pokrajini.

"Sa patrijarhom smo razmenili misljenje o opstoj situaciji na Kosovu, o glavnim problemima iz perspektive ljudskih prava", rekao je Novicki agenciji Beta. On je kazao da nije bilo reci o politickim pitanjima "jer ombudsman Kosova nije politicar i nasa institucija nije politicka", vec da je razgovor vodjen "iz perspektive zastite osnovnih ljudskih prava ljudi koji tamo zive, posebno nealbanaca i srpske zajednice".

Novicki je u Beograd dosao juce i odmah se sastao sa ambasadorom Poljske u Beogradu, i sa srpskim komesarom za izbeglice Sandom Raskovic-Ivic.

Opljackana kuca Mareka Novickog

Pristina, 21. januara *(Beta)*

Kuca u Univerzitetskom naselju u Pristini u kojoj stanuje ombudsman Kosova Marek Antoni Novicki opljackana je i iz nje su odneti svi vredni aparati, saznala je agencija Beta.

Nepoznata lica su iz kuce odnela kuhinjske aparate i drugo tehnicku robu vrednu nekoliko hiljada evra, a pored kuce ombudsmana, opljackane su jos dve iz kojih su takodje odneti bela tehnika i drugi aparati.

Novicki je juce ujutro napustio Pristinu i nalazi se u dvodnevnoj poseti Beogradu.

Policija je, kako se saznaje, pocela istragu o tom slucaju.

Sa resenjem za Kosovo Srbija treba otvoreno da istupi

POMIRENJE PRAVA

Vreme je (ako nije kasno) da se jasno progovori sta Srbija namerava da cini na Kosovu ili sa Kosovom. Marta 2002. Medjunarodna krizna grupa (ICG) izradila je "Putokaze za buducnost Kosova", u kojima je predlozila "uslovnu nezavisnost". Jula iste godine, Institut za mir u SAD objavio je izvestaj u kojem daje osam opcija i podvlaci da se resenje problema ne moze odlagati. Januara 2003. u Kongresu SAD podnet je predlog rezolucije (obnovljen predlog iz juna 2002) kojom bi SAD dale podrsku "nezavisnom Kosovu". Pitanje nezavisnosti Kosova neopozivo je otvoreno. UNMIK je, u protekle tri i po godine, sve ucinio da Kosovo odvoji od Srbije i da ga ucini nezavisnom teritorijom. UNMIK je bio obavezan da ostvari sve odredbe Rezolucije 1244, posebno one o povratku Srba, bezbednosti, slobodi kretanja i stanovanja; forsiranje statusa, pre toga, bila bi amnestija za ono sto nije ucinio. Albanska vecina na Kosovu izglasala je (maja 2002) rezoluciju o nezavisnosti. Akt koji je bio prekrasaj Rezolucije 1244 ponisten je, ali lezerno. U SAD vodeci republikanci i demokrate u Kongresu predlazu uslovno priznavanje nezavisnog Kosova. Vidim i drugu stranu ovog predloga - kao delotvornog sredstva SAD da prinude Albance na Kosovu da prihvate uslove (demokratsku vlast, prava manjina, suprotstavljanje separatistickim ciljevima i organizovanom kriminalu, stabilne odnose sa susedima, da pomanjkanje napretka u resenju konacnog statusa stvara politicku i ekonomsku nestabilnost i dr.) i zato ce, logika govori, biti usvojena.

Srbija, u odnosu na ostale ucesnike, jedina ne izlazi sa svojom strategijom. Pre godinu i po dana njena strategija bila je predmet ozbiljnog razmatranja. Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju prihvatio je projekat o pomirenju prava izmedju Srbije i albanske zajednice koji je potpisnik teksta izneo u knjizi "Kosovo pred sudom istorije". Projekat je podrazumevao da, u ime mira, ove teritorije budu konstituisane kao dva entiteta pod protektoratom UN: Pristup je unet posredno u dokument obe vlade o sprovođenju Rezolucije 1244 SB na Kosovu i Metohiji (oktobra 2001). Potom ga je prihvatila koalicija "Povratak", a o njemu su se pozitivno izjasnili SNV severnog Kosova i istaknuti clanovi SNV KiM. U pomenutom dokumentu navedena su "tri ključna cinioca strategije": ocuvanje i povratak srpskog stanovništva, ocuvanje zemljišta i kusa u vlasništvu Srba, kao i istorijskih spomenika Srbije. Projekat je podrazumevao operacionalizaciju sva tri cinioca. Prvi potprojekat razradjen je kao povratak Srba u grupacije naselja, usvojila ga je visoka radna grupa KC i UNMIK-a (21. januara 2002) i dobio podrsku UNHCR-a i posmatracke misije EU. Intencija je bila da se obezbedi povratak oko 2000 porodica.

Medjutim, novi sef UNMIK-a odbio je da sledi zaključak VRG i uspeo da nametne "individualni povratak i da se ljudi vracaju samo u ona mesta i kuće iz kojih su otisli". Rezultat govori: u organizovanom povratku na Kosovo je vraceno 108 porodica (2001. godine 70). Drugi potprojekat, o vlasništvu zemljišta i imovine, ostao je u zametku. Treci, o ocuvanju kulturne bastine, koji je podrazumevao primenu Haske konvencije - na njenu primenu obavezuje zajednicki dokument u SRJ i UNMIK-a od 5. novembra 2001 - osporen je, jer je UNMIK, aprila 2002, odbio primenu Konvencije. Zahtev za dolazak misije UNESCO-a na Kosovo je prihvacen, ali je pet puta odlagan. Nekonzistentnost u sprovođenju potprojekata vodila je prestanku razgovora o projektu pomirenja prava. Ni Savezno ministarstvo spoljnih poslova jos nije razresilo sa Svetom bezbednosti sustinsko pitanje za sva polazista: da li je rezolucijom 1244 suverenitet SRJ na Kosovu ukinut ili je samo suspendovan?

Svaki izgubljeni dan u sprovođenju strategije udaljuje Kosovo od Srbije. Projekt strategije o kojem je rec ne protivreci nijednoj odredbi Rezolucije 1244 SB. Jos aprila proslave godine branio sam stav da Srbija ima valjane razloge da jasno izadje sa svojom strategijom. Da ponovim argumente.

Pogresno bi bilo resenje koje bi se svodilo na politicki status Kosova, kao i ono koje bi podrazumevalo nezavisno Kosovo ili njegovu podelu. Naime, srpsko-albanski sukob na Kosovu traje vec celo stolece i doziveo je sedam resenja. Tri su problem "resila" podelom teritorija (posle Prvog svetskog rata, za vreme Drugog svetskog rata), a cetiri statusom teritorije (ustav 1931, ustav 1946, ustav 1974. i ustav 1990). Nijedno nije proslo na ispitu istorije, jer nije resavalo sustinu vekovnog sukoba. Ako je tacna sentenca da "ko ne zna proslost, ponavlja je", tada smo ponovo pred resenjem koje nece proci na ispitu istorije.

Sto se tice "nezavisnog" Kosova, istorijski gledano ono nikad nije postojalo, a sto se buducnosti tice, Evropa treba prethodno da odgovori da li zaista hoce da stvori etnicki cistu drzavu, ili je za Evropu bolje da je ima zajedno s entitetom koji ce je uravnoteziti. Zar to Stipe Mesic nedavno nije rekao i za analognu situaciju u BiH.

Ne sme se zanemariti bitna cinjenica da na Balkanu velike sile ne uspevaju da rese ni srpsko ni albansko nacionalno pitanje, a da je Kosovo teritorija koju bi i jedna i druga nacija htele da vide u svom drzavnom okrilju. Srbi zato sto su im Kosovo i Metohija istorijske teritorije, a Albanci zato sto su vecinsko stanovništvo. Umesto da se utvrde oba legitimna prava koja se mogu teritorijalno definisati, menjao se status cele teritorije. Parcijalnom intervencijom ne moze se trajno resiti sustina problema. Bez uporednog resenja i srpskog i albanskog nacionalnog pitanja nema resenja vekovnog sukoba, a time ni mira i stabilnosti na Balkanu. Projekat iznet u knjizi zasniva se na pravima koja postoje celo stolece i koja ce i dalje postojati.

Za iznete stavove posebnu potvrdu nalazim u "Planu za Kipar" (decembar 2002). Velike sile dale su entitet i Grcima i Turcima, jer su posle 27 godina shvatile da statusom Kipra nista ne resavaju. Plan je dao primat zivotu ljudi i miru u regionu, a napustio "pricu" o statusu. Pravo je i ljudi i zemalja da zive u kohabitaciji, ako ne mogu u koegzistenciji. Zar i Bosna i Hercegovina nisu konstituisane na principu dva entiteta. Zasto i Grci i Turci, i Srbi i Bosnjaci u Bosni imaju pravo na dva entiteta, a kad su Kosovo i Metohija u pitanju onda taj princip ne vazi, iako se analogija namece. Ako se zaista hoce povratak Srba na Kosovo, drugim recima da multietnicnost ne bude floskula, tada za Kosovo treba prilagoditi plan za Kipar. Navodim samo tri prva stava: da je Kipar zajednicki osnovan, da zauvek odbacuje dominaciju bilo koje od strana, da priznaje identitet i integritet strana, te da se odnosi ne zasnivaju na vecini i manjini nego na politickoj jednakosti. A medju pravima, kao prvo, utvrđuju da se sloboda kretanja i stanovanja ne moze nikom ograniciti. To su principi koje ne moze odbiti ni Srbija, ni kosovski Albanci, a obezbeduju perspektivu trajnog resenja i mira.

Velike sile imaju sustinske razloge da razmotre pristup "pomirenja prava". Ostvarile bi ono sto isticu - stabilnost na Balkanu, demokratsku Srbiju i legalan put da Albanci ostvare svoja prava. Pred izborom su: da li da Srbiji oduzmu teritorije na kojima je rođena njihova država, crkva i kultura i da joj tako nametnu teret legitimne revandikacije ili zaista hoće demokratsku Srbiju koja će, bez iredentističkog balasta, biti deo Evrope. Otvara se mogućnost samoodrživog rešenja, a strane trupe bi, u slučaju analogne primene plana za Kipar, većim delom mogle da napuste Kosovo. Ono bi ostalo celovita pokrajina, ostvarena rekonpozicija odnosa na Balkanu se ne bi menjala, a misija UN bi se nasla u ulozi nadzornika mira i garanta demokratskih institucija. Perspektivu rešenja za Kosovo vidim u ulasku Srbije, Crne Gore, Kosova i Albanije u Evropsku uniju, u uverenju da bi nedostatke rešenja zamenile nezamenljive prednosti.

Uveren sam da je projekt "pomirenja prava" legitiman i po svim elementima konkurentan, i projektu albanske zajednice o nezavisnom Kosovu i projektu koji je UNMIK ostvario i nastavlja da ostvaruje u južnoj srpskoj pokrajini. S njim Srbija može i treba da otvoreno izadje pred međunarodnu zajednicu. Prihvatljiviji je i zato što konačno ukida dominaciju jednih nad drugima.

Srbiji je neophodno da se vlada jasno opredeli i deluje u skladu s programom koji je usvojila 2. oktobra 2001. godine, zajedno sa Koordinacionim centrom za Kosovo i Metohiju koji je predložio program. Za sve aktivnosti koje bi sledile država, razume se, mora biti autoritativan i unison sagovornik.

Autor knjige "Kosovo pred sudom istorije"

Cernica, multietničko selo na Kosmetu, ispit i za međunarodnu zajednicu

UGROZENI I ŽIVOT I OPSTANAK

Državni organi će sve učiniti da se reše bezbednosni problemi u multietničkom selu Cernica, kraj Gnjilana, na Kosovu. Upotrebu lični autoritet i veze da se problemi Cernice sto pre reše. Ovo je delegaciji Cernice rekao i obećao predsednik SRJ dr Vojislav Kostunica.

- Postaracu se da poslanicka grupa koalicije "Povratak" u uslove za povratak u Skupstinu Kosova postavi i rešenje problema sela Cernice. Preko Koordinacionog centra i u saradnji sa UNMIK-om resicemo problem skolske zgrade, bezbednog odlaska dece u skolu, problem ambulante i materijalne pomoci ziteljima sela - rekao je nedavno u obracanju delegaciji Cernicana dr Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra za Kosmet i potpredsednik Vlade Srbije.

Srbe i dalje ubijaju

Sta su bili povod i razlog dolaska delegacije sela Cernice u Beograd?

- Povod za dolazak nase delegacije jeste ubistvo Trajana Trifunovica, koje se dogodilo 22. decembra proste godine. To je sesta zrtva albanskih terorista od dolaska UNMIK-a i Kfora. U periodu od tri i po godine bilo je trinaest bombaskih napada na srpske kuće u Cernici. U njima je tesko ranjeno 30 Srba. Svakodnevne provokacije i nasilja svake vrste se nastavljaju. Albanski ekstremisti i teroristi sve cine da nas i inace tezak zivot ovde postane nepodnosljiv - kaze Kosta Dimic, predsednik srpske zajednice u Cernici.

Gotovo je besmisleno, po recima Milivoja Nisica, da se u Cernici govori o ljudskim pravima Srba, buduci da im se, na razlicite nacine, ugrozavaju zivot i opstanak. Pored toga sto su ekstremisti pucali u Srbe i na njihove kuće bacali bombe, oni su postavljali mine i eksplozivne naprave u srpske njive. Naime, proslog proleca Srbi su obradili svoje njive i zasejali useve, a u septembru su Albanci u njih postavili mine. Srbi nisu mogli da sakupe letinu. "Od cega da se hranimo?", upitao je Milivoje Nisic.

Najgore je, po recima Trajana Kostica, sto malisani u Cernici nemaju detinjstvo kao ostala deca u svetu. Zive u strahu, nemaju miran san, do skole ih Kosovska policija vozi u blindiranim vozilima.

Ako padne Cernica, Srbi gube Kosmet

Iako je na Kosmet dosla mirovna misija UN, u Cernici se, po recima Milivoja Nisica, vodi svojevrstan lokalni rat. Srbi golim rukama brane svoj opstanak, a albanski teroristi i ekstremisti oruzjem i nasiljem prisiljavaju ih na odlazak "Mi smo im porucili da mogu sve da nas pobiju, ali odavde necemo otici!", kaze Milivoje Nisic.

Oci Srbije, ali i UNMIK-a i Ujedinjenih nacija, po recima Trajana Kostica, moraju da budu uprte u Cernicu. Nije rec samo o sudbini tri stotine Srba. Cernica je simbol multietnicnosti Kosmeta i njegove buducnosti. Ako "padne" Cernica, odnosno ukoliko se iz nje ise le preostali Srbi pred naletom albanskih ekstremista i terorista, "pasce" i ceo Kosmet. Nece, kako kaze Kostic, biti izgubljen samo za Srbiju. Propasce mirovna misija Ujedinjenih nacija. Cernica je mesto gde se moraju zaustaviti teror i nasilje, odbraniti multietnicki, normalan i slobodan zivot na Kosmetu.

Navodno, po recima Koste Dimica, UNMIK "postize" uspehe u poboljsanju opsteg bezbednosnog stanja. "Kakvo li je to poboljsanje stanja kad Srbe i dalje ubijaju teroristi?", pita se Dimic.

Vazno je, kako objasnjava dr Milorad Todorovic, meduministarski koordinator za povratak u Vladi Kosova, a rodnom iz Cernice, kako radi sudstvo na Kosmetu. Kad se dogodi ubistvo ili neki drugi zlocin, obicno se uhapsu oni Albanci koji zlocin nisu pocinili. Na taj nacin daje se mogucnost pravim zlocincima da pobegnu ili da se sakriju. Ako se, pak, uhapsi pravi krivac, onda se nadju nacini da se on oslobodi ili pobegne iz zatvora, pa makar se on zvao i Bondstil, ili da se uniste dokazi o zlocinu. Tako su posle godinu dana sudjenja u Gnjilanu, protiv osumnjicenog Albanca koji je bacio bombu na srpsku kucu u Cernici i tom prilikom usmratio cetvorogodisnjeg decaka, iz suda, kako kaze dr Todorovic, na volseban nacin ukradena dokumenta i dokazi?! Zlocinci se moraju kaznjavati, kaze dr Todorovic, ukoliko se nastoji da se teror i nasilje zaustave, ako se zeli da se normalno zivi. Tu se podjednako misli i na Srbe i na Albance.

Ako se, smatraju clanovi delegacije Cernice, u ovom selu ne stvore bezbednosni uslovi za normalan zivot Srba, neće ih biti ni za one koji nameravaju da se vrate na Kosmet. Zbog toga se i trazilo da bezbednost u Cernici bude jedan od uslova za povratak srpske poslanicke grupe u Skupstinu Kosova. Problemi Srba moraju da se uvazavaju od Cernice do Skupstine Kosova.

Stana Ristic

Odevce kod Kosovske Kamenice

SKOLA U PRIVATNOJ KUĆI

Kosovska Kamenica, 20. januara

Na sedmom kilometru magistralnog puta Bujanovac-Gnjilane, kod Crepane, gde je smesten ruski kontingent Kfora, skretanje nadesno vodi do sela Odevce, koje pripada kosovskokamenickoj opštini.

Neasfaltirani i široki put, zavejan snegom i neprohodan za automobile. Krecemo pesice. Sa poslednjeg i najviseg brda vidi se nekoliko starih, sabijenih kucica u dolu. Okolo sela Rajanovce, Bozevce, Sveti Jovan, Berivojce i Ogradje. Samo dva kilometra dalje je albansko selo Muadjeri.

Na opste iznenadjenje, cim smo se pojavili vest se procula, pa su se mnogi okupili. Njih ovde retko ko posecuje, mozda je i zbog toga sve izgledalo tako. Uputili smo se prema domacinstvu Stanka Stankovica i tamo zatekli Blagicu, njegovu suprugu, sprema kolace za krsnu slavu Svetog Jovana. Dve prostorije, to je njihov dom.

- Soba je, vidite, sva u pukotinama - pokazuje rukom prema tavanici suvonjavi covek, objasnjavajući da je tu stavio cebad zbog hladnoce. - Spavamo u kuhinji. Kada mi cerke dodju u goste, nemam gde da ih smestim. Ipak, nadamo se da ce drzava pocetkom proleca poceti izgradnju novih kuca. Valjda i nase.

Stanko radi kao kurir u skoli u Velikom Ropotovu. Kaze da sedam kilometara prepesaci svakodnevno. Blagica nigde ne radi. - Struju nam svakodnevno iskljucuju, a telefonske veze su za nas "misaona imenica" - kazu.

Odevce ima samo jednu prodavnicu i Osnovnu skolu smestenu u privatnoj kuci Momcila Vasica. CCiste staze, o kojima se brine Momcilo, vodile su do drugog sprata i samih vrata ucionice. Muzicko vaspitanje je cas koji smo na trenutak pre zvona prekinuli. Goran Stamenkovic, ucitelj, pripremao je ucenike za Svetog Savu. Mala prostorija, od samo 16 kvadrata, bila je zagrejana. Sedam mladih lica gledalo nas je ispod oka i stidljivo.

- Skola tri godine radi u privatnoj kuci - prica ucitelj. - Ranije su deca isla u skolu u Ropotovu. Vidite ono mesto - pokazuje kroz prozor - tamo je postavljen temelj za novu skolu, jos pre nekoliko godina, ali je sve ostalo na tome. Nema nijednog donatora. Selo je malo. U njemu ima 45 kuca u kojima jos zive 32 porodice. Od sledece godine ocekujemo vise ucenika - optimista je ucitelj. - Bilo bi mnogo bolje i za decu i za mene kad bih imao kolegu ili koleginicu, svejedno. Deca onda ne bi morala da slusaju gradivo za sva cetiri razreda. Ipak, deca su vrlo inteligentna.

Skola nema sportske terene. San svakog ucenika je da dobiju salu za fizicko vaspitanje, mada bi se zadovoljili i malim travnatim terenom. U skoli se greju na drva i koriste vodu sa bunara.

- Od kuce nosim hranu koju mi mama sprema - kaze malena Sanja Mitic, učenica prvog razreda. - Ponekad kupimo nesto i u prodavnici. Ovde nema uzine za djake posle drugog ili treceg casa - dodaje Sanja.

U 16 casova zvono je oznacilo kraj poslednjeg casa. Ostavili smo ucenike i ucitelja dok je navlacio cizme na noge - morao je da prepesaci cetiri kilometra do svoje kuce.

Mrak se polako spustao iznad sela. Na ulici ni traga od automobila. Naidjosmo na pedesetsedmogodisnju Stojanku Arsic.

- Ljudi ovde zive od poljoprivrede. Tesko je, dete, ako prodam malo pasulja ili mleka na pijaci u Kosovskoj Kamenici, prezivecemo. Ne znam kako bismo, inace, opstali. Muz ne radi nigde. Mlekar ovamo ne dolazi, a ni autobus nikada ovuda nije prosao. Duskoro nismo imali ni put. Neka organizacija je pomogla, pa ga malo sredise. Uskoro ce posipati put asfaltom, kazu u selu.

Ova Odevka veli da na lecenje idu u selo Ranilug i Ropotovo. Nemaju ni ambulantu. Prosecno u svakoj kuci u selu zivi dvoje-troje. Mahom su stariji ljudi.

- Da ima ko da nas pomogne, ostali bismo tu gde smo. Pomazu ona sela koja imaju sve uslove za zivot, a nas niko ne gleda - završava razgovor Stojanka.

J. Vasic

Badnji dan u Sremskim Karlovcima

Posebna cast je ukazana grupi odrasle dece sa Kosova i Metohije da jedan od najboljih hriscanskih praznika docekaju u gradu drevne pravoslavne tradicije u Sremskim Karlovcima kao gosti vladike sremskog Vasilija i gospodina rektora bogoslovije.

Reci dobrodoslice i ocinske ljubavi celo vreme gostovanja pokazao je rektor koji se brizno raspitivao, kako zive, imaju li roditelje, da li im je hladno i koji ih je pre spavanja obisao i pokrivao.

Turisticka organizacija Sremskih Karlovaca upoznala ih je sa istorijatom i znamenitostima grada deleci im razna peciva i vruc caj.

U popodnevnim casovima prisustvovali su koncertu izvornih pesama pa su se na kraju i oni pesmom o Kosovu i tako se zahvalili na gostoprimstvu.

Vecernje bogosluženje i osvećenje badnjaka kao i vatromet ispunili su srca 52 mladih kosovaca radoscu.

U ponoc održano je u Sabornoj crkvi Bozicno jutro a na sam dan BoziCa prisustvovali su Svetoj Arhijerejskoj liturgiji.

U vladicinom dvoru uz blagoslov oprostili su se od vladike i rektora pesmom Hriste Boze nas.

Pod utiskom dozivljene praznicke lepote i radosti da se u Sabornoj crkvi cuva cudotvorna ikona Presvete Bogorodice iz P. Patrijarsije, deo njihovog kosova srecno su napustili S. Karlovce sa zeljom da se opet vrate.

Duboku zahvalnost Vladiki, rektoru i turistickoj organizaciji ove prelepe svecanosti kao i nasem dragom vozacu Goranu koji je taj sveti praznik posvetio kosovskoj deci a ne po nasim obicajima u domu svom sa svojom porodicom.

Deca sa Kosova i Metohije uz pozdrav Hristos se rodi.

Odbor za humanitarnu i medicinsku pomoc Glas Kosova i Metohije

Docek Nove Godine

-DOBRA DUSA-

Nasao se neko ko voli decu i ko se setio malisana sa Kosova i Metohije pa je eto priredio jednodnevni novogodisnji izlet, rucak, dodelu paketica uz inzvanredan program dostojan Dobroj Dusi.

Trebalo je videti 52 ozarena decja lica smeh koji se orio celom salom pri pojavi Glupog avgusta i Bozic Bate.

Deca su uzivala u igri i za tren im je proslo vreme u radosti i veselju. A kad se priblizio cas povratka svi su u glas rekli, zar vec nazad.

Ali to nije sve. Nas dragi darodavac omogucio nam je da za Sv. Savu posaljemo 215 paketica za decu Orahovca i Velike Hoce, 12 za bolesnu decu, 16 za Gracanicu i 30 za Gorazdevac a ostatak za decu po kolektivnim smestajima sirom Srbije.

Nasi malisani pri dolasku pozdravili su domacina pesmom, Hriste Boze Nas. recitacijom Imao sam, A pred rucak su uglas procitali Oce Nas.

Odbor za humanitarnu i medicinsku pomoc Glas Kosova i Metohije
